

Dle toho jedná se v daném případě jen o otázku tu, zda bylo dovolení žalovaného praekaristické či ne. Poněvadž žalovaný nepřevzal dotyčného závazku při propachtování mlýna, bylo netoliko v zájmu žalobce, nýbrž také propachtovatelů, by záležitost ta byla souhlasně upravena. Tu jest zjištěno, že žalovaný podvolil se smluvně, že dovolí žalobci mlíti — samozřejmě jako pachtýř a po dobu pachtu — jak vůči propachtovatelům, tak vůči žalobci. Jen tenkrát, kdyby při této úmluvě byla učiněna nějaká výhrada, mohl by ji žalovaný uplatňovati; o n musil by vésti důkaz, poněvadž žalobce prokázal svůj titul pro nabytí práva, jakož i že se nalezal v držení jeho (§ 312. a 320. vř. ob. z.). Žalovaný však ani netvrdil, že tenkrát byl umluven výkon praekaristický, ani neuvedl žádných skutečností, z nichž by to vyplývalo. Z těch momentů, které skutečně uvedl, nevysvítá, že jednalo se o výkon praekaristický; žalobce má zvláštní titul, což o jiných sousedech nebylo tvrzeno . . .

Poněvadž z uvedených zjištěných skutečností a stavu spisů není prokázáno, že výkon žalobcův byl praekaristický, jest právní posouzení věci odvolacím soudem pochybeno; naopak odpovídá rozsudek první instance právnímu a skutkovému stavu věci. Rozsudek ten byl obnoven, třebas není správnou první kvalifikace oprávnění žalobcova, jak je z rozsudku toho patrná. V daném případě jedná se o druh nepravidelné služebnosti, kterou žalobce vykonával vůči propachtovatelům a jejich předchůdcům a kterou žalovaný uznal po intervenci propachtovatelů. Zda tito právo žalobcovo uznávají či ne, není předmětem tohoto sporu a jest nerozhodno pro jeho posouzení.

(Rozh. nejv. soudu ze dne 17. ledna 1912 $\frac{\text{Rv III. 570/11}}{1}$.)

J. V a l e č e k.

K rozhodování o tom, bylo-li vsáhnuto do posavadních poměrů držebních ohledně majetku veřejného, povolání jsou soudcové.

Pozemková částice č. 460 v obci M. zapsána jest v knize pozemkové jako cesta polní, veřejný majetek obce této, a vede přes pozemek p. č. 102, připsaný manželům F. a M. Ml., kteří však cestu onu zorali a přeložili na jiné místo, pročez obec M. žaluje je na uvedení v původní stav a polohu.

Žalovaní namítají jednak, že jejich pozemek p. č. 102 jest jenom obtížen služebností jízdy ve prospěch pozemku p. č. 104, kdež ona cesta končí, a dále, že soud jest nepřislušný k řešení otázky, jedná-li se o cestu veřejnou či soukromou.

První stolice zamítla žalobu dotyčnou pro nepřípustnost pořadu práva soukromého,

p o n ě v a d ě

dle §§. 288. a 290. vš. obč. zák. platí předpisy soukromého práva o způsobu, jak se věci řádně nabývají, udržují a na jiné převádějí, z pravidla i pro správce jmění a statků státních i obecních, — není-li předpisů zvláštních, jako právě pro sporný případ, — kdež stanoví čl. V. čís. 3. zákona o zřízení obecním ze dne 5. března 1862, č. 18. ř. z., že starati se o udržování obecních cest náleží k samostatnému oboru působnosti obce, a jedná se dle knihovního stavu zde o veřejnou cestu.

Na stížnost žalující obce změnil soud rekursní v odpor vzaté usnesení v tom směru, že první stolici bylo nařízeno, aby nehledíc k nepřípustnosti pořadu práva ve věci samé dále jednala,

p o n ě v a d ě

žaloba se opírá o soukromoprávní tvrzení, že pozemková částice č. 460 v M., zanešená v knize pozemkové jakožto polní cesta, jest majetkem veřejným obce M. a na základě tohoto soukromoprávního titulu žaluje obec M., aby tato polní cesta v původní stav byla uvedena a také námitky žalovaných zakládají se na soukromoprávních důvodech, pročez jedině soudy jsou příslušny ku rozhodnutí o žalobě.

Dovolací stížnosti žalovaných nevyhověl c. k. nejvyšší soudní dvůr,

n e b o ť

ve případě tomto neběží dle prosby žalobní, která jest při zkoumání otázky příslušnosti v první řadě rozhodnou, o otázku, je-li polní cesta p. č. 460 v M., o níž se tu jedná, vskutku statkem veřejným, o čemž by příslušelo rozhodovati úřadům správním, naopak dle stavu spisů je nesporno, že jest cesta tato zapsána v seznamu veřejného statku obce M., a žádá obec, aby byla cesta tato uvedena do předešlého stavu, jelikož byl tento změněn žalovanými tím, že tuto cestu zorali a zatarasili.

Podkladem nároku žalobního, který se opírá tudíž, pokud jde o držbu a užívání cesty, o rušební čin žalovaných, zasahující do posavadních poměrů držebrních, je tudíž nepochybně poměr soukromoprávní, o němž rozhodovati jsou povoláni pouze soudové.

(Rozh. nejv. s. z 13. února 1912, č. j. $\frac{\text{R III. 53/12}}{1}$.)

K ř e p e l k a.